

Izsó Zita

Szeptember

Szeptember 1.

Sosem írtam naplót, mert azt hiszem, túl nagy felelősség, a könnyelműen leírt mondatok ugyanis utólag egész életeket, jelentős kapcsolatokat helyezhetnek más megvilágításba, hiszen egy utólag felfedezett, esetleg a másik életének mélyebb megismerése céljából elolvasott napló pont a rejtettsége, belső, személyes használata miatt olvasójában könnyen azt az érzetet keltheti, hogy az elsődleges és legvalószínűbb igazságokat olvassa, mintha csak írója gondolatait hallgatná, a lehető legőszintébben és torzítatlanul, pedig ez nincs így: már a történések gondolati megfogalmazása, a belső monológ is torzít, nem hogy a papírra vetett, gondosan felépített gondolatmenet; és mivel a napló titkossága, rejtettsége miatt azt az érzetet kelti az írójában, hogy bármit leírhat, ebből a szempontból kicsit olyan, mint egy gumifalú dühöngő, a feszültség levezetésének rendkívül kézenfekvő módját kínálja.

Szeptember 2.

Nemrég megismertem egy nagyon kedves lányt, és azt hiszem, barátok leszünk, szeretek vele lenni, de néha olyan, mint egy asztal közepére kitett kínáló tálka tele édességgel, amit a háziasszony rögtön újratölt, amint láthatóan fogyasztani kezd belőle a cukor, egyszóval kifogyhatatlanság látszatát akarja kelteni, de csak azt éri el, hogy egy pillanatra sem lehet észrevenni, hogy bárki vett belőle, ettől a tál végül olyan lesz, mint egy asztaldísz, és egy idő után már senki sem mer belenyúlni, pedig ezt a fajta fogyasztást nem kell rejtegetni, hiszen amennyivel kevesebb vagy, annyi a másiké belőled, és ha ezt tagadni próbálsz, minden kétségbeesett próbálkozás ellenére idegen maradsz.

Szeptember 3.

Néhány nappal ezelőtt derült ki, hogy felvettek a Kisképzőbe tervezőgrafika szakra: ma volt a beiratkozás, ahol kiderült, hogy ezeket a falakat utoljára Fekete György festette ki.

Szeptember 4.

Ma eldöntöttük, hogy nem eszünk többé húst; este Gökhan főzött, hagymát pucolt, segítettem neki, szeretem, hogy enyhén hagymaszagúak lesznek tőle még másnap is az ujjaim, eszembe juttatja, hogy semmi sem marad következmények nélkül; aztán teát ittunk, kicsit kilötykölte, a kezére folyó cukros létől összeragadtak az ujjai, szeretem ilyenkor egyenként széthúzni őket, mert pont olyan érzés, mint a hámozott narancs vagy mandarin gerezdjeit szétválasztani.

Szeptember 5.

Ma újra elővettem a biciklim: egészen más így nézni a várost, mintha szépen lassan megnyílna, megadná magát nekem, oda is bemehetek, ahova a kocsi nem, sétálóutcákon kerülgethetem a báméskodó embereket, és attól, hogy gyorsabb vagyok, mint egy turista, végre úgy érezhetem, hogy megállapodtam.

Szeptember 6.

Ma este Balaskó Ákoséknál voltunk Dunakeszin (és elment a nyomdába a kötetem.)

Szeptember 7.

Reggel nyolckor szemmütétem lesz: fogalmam sincs, ki találta ki, hogy ebben az órában kezdődjön a közösségi életünk, legyen szó munkáról, különböző hivatalokban, orvosi rendelőkben történő várakozásról, vagy iskoláról; amikor egy ember szerintem nyolckor még nem töltött annyi időt ébren (*egyedül, magával, a gondolataival*), hogy tömegbe lehessen engedni (*az álom egy biztonságos, bekerített hely, szinte egy sokadik gyerekkor, olyan szabályokkal, amikre nincs befolyásunk, amíg alszunk, megszelídülünk, mint a kertekben felnevelt vadállatok, és amikor felébredünk, nem lehet minket rögtön, átmenet nélkül visszaengedni a vadonba*); így amikor időnként túl korán indulok el itthonról, nem látok mást, mint zavart, álmos, ideges, késésben lévő, valahova rohanó embereket mindenhol, pedig nem így kellene ébredni, mindenkinek meg kellene adni a lehetőséget arra, hogy lassan találjon magára, és először épp csak annyi ruhát vegyen magára, ami helyettesíti a takaró melegét, ne kelljen mindjárt tükör elé állnia, és felkészülnie arra, hogy hamarosan tekintetek keresztüztüzebe fog majd kerülni, hogy hamarosan *lát*ni fogják, hadd élvezze még egy kicsit annak a testtelenségnek az állapotát, amit álmában átélt, dőljön hátra, ha lusta zenét kapcsolni, vagy kikeresni az állomást, amit szeret, akkor hallgassa egy kicsit a hűtő monoton, megnyugtató zúgását, ne siettesse senki és semmi, várja meg, amíg érezni kezdi, hogy éhes, amíg eluralkodik rajta az ürességnek ez a jóleső, cselekvésre készítő érzése, ami miatt *kényszer*t érez arra, hogy tegyen valamit (és nem pedig kényszerítik), odamenjen a hűtőhöz, és elkészítse a reggelit, majd felöltözzön végre rendesen.

Szeptember 8.

A naplóírás kapcsán átnéztem a régi jegyzeteimet, és eszembe jutott, hogy talán lenne értelme publikálni a blogom félbemaradt, vagy csak címként létező, de valójában el sem kezdett bejegyzéseit, sokat elárulna arról, hogy első nekifutásra mennyi mindent gondolunk lényegesnek, aztán amikor arra kerül sor, hogy megindokoljuk, igazoljuk ezt, vagyis beszéljünk, írjunk is valamit, rájövünk, hogy az egészről nincs is mit mondanunk.

Szeptember 9.

Az előbb bicikliztem egy órát a városban, hogy kimelegedjek egy kicsit és megkívánjam a sört, amit még tegnapelőtt hoztam, és azóta ott van a hűtőben, mert Gökhan nem akarta meginni velem; azt hiszem, az életem nagy része ilyen körökből áll.

Szeptember 10.

Már sokadszor fordult elő, hogy nem kapok meg egy levelet, ezért egy időre újra becsúsztatom a postaláda névtartójába a papírt a nevemmel -olyan nehéz pontosan levágni, mindig túl széles, vagy keskeny lesz, de nincs mérőszalagom vagy vonalzóm, a viszonylag egyenes falú fűszertartó doboz mintázatának ismétlődő (és látszólag egyforma) geometriai alakzatai segítségével próbálom felmérni a névtartó sín hosszát és szélességét, eddig nem túl sok sikerrel; ha túl nagy papírdarabot mérek le, akkor még tudok rajta igazítani, ha viszont túl sokat vágok le belőle, akkor kidobhatom; már vagy háromszor vagy négyszer gyúrtem össze és dobtam ki ilyen formán a nevem, de még mindig nem sikerült elfelejtenem, ki vagyok.

Szeptember 11.

Ma újabb barátom jelentette be, hogy külföldre költözik.

Szeptember 12.

Néha én is elgondolkodom azon, milyen lenne más országba költözni, nem csak átmenetileg, ahogy Liège-ben vagy Szalonikiben éltem (*azt hiszem, leginkább Kolozsvár vagy Párizs jöhetne szóba*), Budapestből pedig talán az éjszakai fények hiányoznának leginkább, a lakások kivilágított ablakai, főleg annak a hatalmas, dupla ablaknak a fénye, amelyik a szemközti ház legfelső emeletén ég minden nap hajnalig, a többinél sokkal tovább; gyakran ez a szomszédos ablak biztat, hogy tartsak ki, olvassak el még egy esszét, vagy írjak tovább, időnként pedig olyan, mintha versenyeznénk, igen, vetélkednénk, valami ismeretlen eredetű dühvel, dacosan, hogy melyikünk égeti a villanyt tovább (*ilyen alkalmakkor van, hogy virradatig sem alszom el*).

Szeptember 13.

Nagyon hirtelen lett hideg, és mintha az emberekre is hatott volna: bár mindenki mosolyog, kedves és segítőkész, az egész valahogy nem kellemes, mintha hideg kézzel simogatná a hátadat valaki.

Szeptember 14.

Ma egy kiváló mexikói költő, Rosario Castellanos verseinek a fordításáról beszélhettem a B32-ben az Eleven Ősz: Mexikó rendezvényt sorozat keretében.

Szeptember 15.

Bárhol éltem is hosszabb ideig, mindig sóvárogva néztem a környékbeli szállodákat, szívesen átköltöztem volna valamelyikbe néhány napig, mert biztos voltam benne, hogy vendégként másként látnám a környéket, más dolgokat is észrevennék, és talán sokkal jobban megszeretném az otthonomat- pontosan így van ez most is.

Szeptember 16.

Ma újranéztem a perui Madeinusa című filmet, annak a Claudia Llosának a munkáját, aki a Fausta énekét is rendezte.

Szeptember 17.

Ma azt álmodtam, hogy egy gyönyörű, átlátszó vizű tó (vagy nemrég felfedezett tenger) fenekére süllyedtem, és hamar feltűnt, hogy milyen szép letről a kilátás, hogy milyen tisztán látom a partot, a hajókat, az embereket, de még az eget is, olyan perspektívából, ahogy eddig soha, viszont közben tisztában voltam azzal, hogy ezért az éleslátásért megfizetek, hiszen ha nem kerülök felszínre hamarosan, akkor megfulladok, ezért megpróbáltam kapálózni, és az úszóleckeiken tanultakhoz hasonlóan mozgattam a lábamat, a karjaimat, de nem sikerült, nem emelkedtem, csak felkavartam magam körül az iszapot, és még a kép is eltűnt, amiben egészen addig gyönyörködhettem.

Szeptember 18.

Anyukám ma megkérdezte, ugye elkezdünk már fűteni, majd hozzátette, hogy ezzel ne spóroljunk; nekem pedig rögtön a válaszom után eszembe jutott, hogy milyen nagyot tévednek azok a lányok, akik szerint az idősödés első jele, ha már nem öregíti őket a smink; én ugyanis azt hiszem, akkor kezdem majd öregnek érezni magam, ha már elhiszik a hazugságaimat.

Szeptember 19.

Ma találkozom a testvéremmel, aki mellett sosem tudom, hány óra telt el, mert annyira örülök, hogy együtt vagyunk, hogy ehhez képest az eltelt idő csak olyan, mint az ajándékba kapott tárgyakon az átsatírozott ár.

Szeptember 20.

Ma egész nap nem hoztam létre semmit, nem csináltam semmi hasznosat, csak a mindennapi élet szükséges, leghétköznapibb dolgait, de van még időm, dolgozhatok, például előttem a következő óra is, még egy perc sem telt el belőle, teljes, mint egy kerek pizza, amiből még senki sem vett el egy szeletet sem.

Szeptember 21.

Ma reggel Pécsre utazom, és sajnos este már jövök is vissza, de így is megéri, mert ez a város számomra olyan, mint egy óriási betűkkel szedett mesekönyv, tágas, szellős, átlátható, falai közt zavartalanul áramlik a levegő, mintha magától telne meg vele a tüdőm, sehol sem lélegzem ennyire könnyen.

Szeptember 22.

Kiderült, mikor lesz az új kötetem bemutatója: október 18-án este héttől a Margó Fesztiválon.

Szeptember 23.

Esik az eső, ezért behúzódtam egy kapualjba, hogy megvárjam, amíg eláll- az ilyen perceket sokan elvesztegetett időnek érzik, pedig valójában pontosan az ellenkezőjéről van szó, ez igazából elnyert idő, amiről senkinek sem tartozunk elszámolással, és ha egy pillanatra képesek lennénk megfeledezni a mindennapi feladatainkról, arról, hogy mit kellene csinálnunk, hova kellene sietnünk, könnyen belátnánk, hogy ezekben az ajándékba kapott percekben tényleg saját magunké vagyunk, hiszen egyszerűen nem tudunk foglalkozni semmivel, nem tudjuk azonnal folytatni megszokott életmenetünket, teljesíteni a feladatainkat, és azt hiszem, semmilyen más olyan pillanatot nem tudok kiemelni, ami ennyire közel állna az örökkévalóságról alkotott elképzeléseimhez.

Szeptember 24.

Ma a hetes buszon egy fiú telefonált, s a mobilja pont ugyanolyan színű volt, mint a jármű képtelen zöld kapaszkodó rúdjai: hihetetlen látvány volt, egy árnyalattal sem sötétebb vagy világosabb, amikor a füléhez emelte, első ránézésre hirtelen azt hittem, a kapaszkodóból maradt a kezében egy darab.

Szeptember 25.

Ma Nagy Hajnal Csilla egy nagyon szép verset tett ki a Közös tenger című oldalunkra Bettes Istvántól: a legszebb játék/a tajték/ ha van hozzá/ tengered(Ars)

Szeptember 26.

Ma este Terék Annával Verebics Kati kiállítására megyünk.

Szeptember 27.

Ma délután véletlenül összefutok Tolnai Ottóval és Jutkával a Balassi Műfordító Nagydíj átadóján (amit a nagyszerű Vickó Árpád kapott), a törpemalacunkról, Odüsszeuszról kérdezik, hogy hogy van, és hogy mekkora, mert kiderül, hogy Lajkó Félixék törpemalaca nem maradt törpe, hanem hatalmasra nőtt; aztán este, amikor a Kisképzőben az aktot rajzolom, még sokáig visszhangzik a fejemben Ottó laudációjának egy részlete, ami szerint a fordító feladata, hogy megtalálja a nyelvben azokat a réseket, amik rányílnak a vers születése kapcsán keletkező energiákra.

Szeptember 28.

Ma délután Albert Alianna kiállításán olvastunk fel Simon Bettinával, utána rohantam vissza a Kisképzőbe művtörire, este Terék Annával a Csáth Géza-kiállítás helyett végül a Kéklóban kötöttünk ki.

Szeptember 29.

Miközben a Kisképzőben Illusztrátorral a monogramomból készülő logo tervezésén dolgozom, rájövök, hogy sokkal kevesebbet kellene magammal foglalkoznom.

Szeptember 30.

Ma délután Józsinál voltunk látogatóban, aki szintén Zuglóban tartja kilenc éves és körülbelül nyolcvan kilós törpemalacát, Csülök urat, mert ő fog vigyázni Odüsszeuszra, amíg mi Bulgáriában leszünk az Elias Canetti Irodalmi Fesztiválon; hazafele aztán a télre gondolok, olyankor az ehhez hasonló városok besötétednek, megbarnulnak, mint a lerágott almacsutkák, a kocsmákból kiáramló lámpafény már egészen korán megvilágítja a piszkos ablakokat, az emberek a hideg miatt kénytelenek egyre többet magukra venni kopottas önmagukból- azt hiszem, nagyon félek az idei téltől.

Szényi Zoltán:
Novgorodi
kontrasztok

